

ARNHEMISCHE COURANT.

WOENSDAG 28 JULI.

De prijs d'eer Courant, die geregeld vijfmaal weels wordt uitgegeven, en wel op Dinsdag, Woensdag, Donnerdag, Zaterdag en Zondag, is f 5 in de drie maanden.

De prijs der Advertentien is een tot vijf regels, f 1.00, en voor een Druktal daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Onze provinciale vertegenwoordiging.

Wanneer men de resultaten van ons kiesstelsel naauwkeurig nagaat, moet elk onpartijdig onderzoeker of de volstrekte ongeschiktheid van ons volk tot zelf-regering aannemen, of de noodzakelijkheid eener grondwetsherziening erkennen. Wij willen liefst het laatste gelooven; op die wijs toch laat zich de zaak zeer goed verklaren; want onder onze bestaande grondwet kan noch algemeene, noch provinciale, noch gemeentelijke vertegenwoordiging zoo worden ingerigt, dat de natie daarvan goede vruchten trekke. De slechtheid van het bestaande ondervinden wij dagelijks. Wij zien in de Staten-Generaal, hoe eene groote meerderheid steeds vreemd is en blijft aan de kennis der ware behoeften en wenschen des volks, zich tot de dienaarssse maakt van een bestuur, hetwelk van den dag tot den dag leeft, dat de toekomst geheel vergeet, zoo het zich maar in zwaare rust verheugen mag.

Niet beter is het met de provinciale vertegenwoordiging, om van de plaatselijke vertegenwoordiging, die enkel op familie-regering en coterie-geest rust, niet te spreken. De laatste dagen hebben doen zien, welk eene bekrompenheid en slaperigheid ook hier heerscht. In Overijssel alleen heeft zich eenig meerder leven vertoond, doch, alsof die staten de al te groote vreugde over hunne betrekkelijke meerderheid boven andere staten-vergaderingen wilden temperen, verkiezen zij op nieuw in den heer VAN HAERSOLTE eenen der meest onbeduidende menschen tot lid der Staten-Generaal. Waarlijk, de verdiensten van wijlen den graaf VAN BECHTEREN, jegens Overijssel waren groot genoeg, om hem de eer van eenen beteren opvolger waardig te maken.

In Zuid-Holland wordt een voorstel tot openbaarmaking der begrooting gedaan en in eene vergadering van twee en zeventig leden worden in 1847 — het zij ter hunner eeuwige schande aange-kerd — er slechts twee gevonden, welke daarvan het belang en het noodzakelijke inzien. Wij, Hollanders, beroemen ons gaarne op onze goede hoedanigheden; wij zien gaarne laag op anderen neder; maar wat wordt er van die ingebeelde voortreffelijkheid, wanneer wij ons niet in onzen ijdelen waan verlie-

zen, maar de zaken van naderbij beschouwen? Van de twee en zeventig leden eener zoo aanzienlijke vergadering, als die der provinciale staten, verklaren zeventig de duisternis boven het licht te stellen en slechts twee durven hunne handelingen voor de oogen van het publiek te openbaren. Vergelijk hiermede Engeland, Frankrijk, België, waar juist op ditzelfde oogenblik de provinciale raden vergaderd zijn en bedenk, welk een onthaal hij daar ontmoeten zou, niet enkel, die de provinciale begrootingen, maar zelfs, die de vergaderingen voor het publiek zoude willen sluiten. Niet enkel, dat de man alleen zou staan, maar men zou of gekooven, dat hij in zijn verstand gekrenkt was, of van het eene einde des lands tot aan het andere zou die ridder der duisternis het voorwerp van spot en minachting zijn; en hier verklaren zeventig van de twee en zeventig leden het licht te schuwen. Die vrees voor openbaarheid is eene zonderlinge anomalie in onze eeuw. Zelfs de jongste onder de constitutionele staten van Europa, Pruisen, streeft ons, arme, achterlijke Hollanders, met groote stappen voorbij. Terwijl onze Eerste Kamer nog altijd hare beraadslagingen verborgen houdt voor de oogen der natie, bepaalt daar de vorsten-curie eenstemmig openbaarheid harer handelingen in den ruimst mogelijken zin. Zoo eenigen, zijn dezen, uit den aard, behouders, want niemand heeft, bij verandering, zoo veel als zij te vreezen. En, intusschen, zijn zij genoeg mannen van hunnen tijd, helderziende en vaderlandslievend genoeg, om te willen, dat de publieke zaak ook publiek behandeld worde. En onder de Staten van Zuid-Holland vinden zich slechts twee mannen, welke, niet eens de openbaarheid van de handelingen der staten, (deze werd niet gevraagd) maar slechts de openbaarmaking der begrooting goedkeuren.

Wij wenschten te kunnen zeggen, dat Gelderland, welks keuzen tot leden der Staten-Generaal dikwijls van meer liberalen geest getuigden, Zuid-Holland beschaamd had gemaakt, maar helaas! ook hier schaamt men zich, zich aan het publiek te vertoonen. In een adres werd het algemeen verkrijgbaar stellen der gedrukte notulen verzocht en het voorstel werd met algemeene stemmen

op eene na van de hand gewezen. In Utrecht waren slechts zes stemmen vóór het openbaarmaken der notulen. In Limburg zal men dit nu gedaan krijgen; wat het bestuur in het vorige jaar weigerde, heeft het in dit jaar toegestaan.

Een groot gedeelte hunner belangrijke taak laten de staten onafgedaan. Uitstel is ook hier het woord, dat den meesten ingang vindt en waardoor de belangrijkste zaken bij ons jaren lang onafgedaan blijven liggen. Zelfs regtsweigeren is hun niet vreemd, gelijk wij in het voorbeeld van Zuid-Holland zien. Eene aanzienlijke gemeente maakt gebruik van het grondwettig regt, bij de bevoegde magt voor de toevertrouwde belangen op treden, vaste regels te verzoeken, waar tot hiertoe willekeur heerschte; men spreekt geen enkel woord over de zaak en besluit, ten laatste, de vraag onbeantwoord te laten; te doen, alsof het verzoek niet geschied ware. Gelykt dit niet naar volstrekte regtsweigeren?

Onze vertegenwoordigers zelven gevoelen het, hoe zij inderdaad niet de gekozenen des volks zijn; van daar, dat zij voor openbaarheid vreezen, dat zij hunne taak als een' lastpost beschouwen, van welken zij zich op de goedkoopste wijs afmaken: van daar ontbreekt hun alle ijver. Of gelooft men, dat mannen, welke zich de gekozenen des volks achteden, welke in het vertrouwen, hun bewezen, eene eer zouden zien, niet aan dat volk zouden wenschen te toonen, dat zij die betrekking met naauwgezetheid vervulden; gelooft men, dat zij achteloos en traag gendeg zouden wezen, om een verblijf van veertien dagen in de hoofdstad der provincie als te lang en te moeilijk te beschouwen? Nu, intusschen, is dit het geval. Dagelijks verloor onze staten-vergadering leden en eindelijk kon er geene zitting gehouden worden uit gebrek aan het genoegzaam aantal. Een van beiden is waar: het een en ander ontspruit of uit een gebrekkig kiesstelsel, door hetwelk de geschikte personen uitgesloten blijven, of wij zijn nog niet rijp voor eene vertegenwoordiging, dewijl wij het algemeene welzijn nog niet boven het bijzondere hebben leeren stellen. Zoo dit laatste het geval is, dan zullen wij er wel nu nimmer meer rijp voor worden en verdienen niet een onafhankelijk volk te blijven.

Buitenlandsche berigten.

ITALIE.

Rome, 16 juli. De pausselijke regering heeft in de dagbladen aangekondigd, dat er, tot dusverre, nog geene concessie tot den aanleg van spoorwegen is verleend geworden. Het heet, dat de moeijelijkheid dezer ondernemingen nog nieuwe beraadslagingen vordert.

ZWITSERLAND.

Bern, 20 juli. De heer *Bois-le-Comte* heeft eene nieuwe nota — toch niet! — een schrijven aan den raad van Bern gericht en zulks wegens een voorval, voor hetwelk hij voldoening meent te moeten eischen. Luister. Het is eene *hondsche* geschiedenis. De welbekende *Jan Klaassen Jenni* kwam op den inval, om zijnen hond met looden kruizen en roode linten op te smukken en, zoo opgeloid, met zich mede te nemen op eene druk bezochte pantoffel-parade. De hond schijnt daar de aandacht des publieks tot zich te hebben getrokken en nu wil de Fransche gezant in de *kentekenen*, welke de hond droeg, de Fransche decoratie van het legioen van eer zien en eischt voldoening voor den smaad, hoon en laster, dat eervol legioen aangedaan door een hond.

PRUISSEN.

Berlijn, 23 juli. Eene dispositie bij circulaire van den minister der eeredienst en van binnenlandsche zaken aan de opper-presidenten behelst eenen kabinets-order van 12 mei ll., waarbij aan de katholieke dissidenten in de monarchie, tot aan de, naar luid van het patent d. d. 30 maart ll. vastgestelde speciale regeling van den regta-toestand der afzonderlijke vereenigiugen, een nieuw verlof tot medegebruik eener evangelische kerk niet verder gegeven wordt.

Breslau, 20 juli. Den 15den dezer zijn 7 knapen van 9 tot 14 jaren, ter zake van brandstichting, in handen der justitie gesteld geworden. Gedurende vele maanden in de verschillende districten rondgeleender hebbende, maakten zij zich, volgens hunne bekenenis, 36 malen aan brandstichting schuldig!

Keulen, 25 juli. Een ijverig couranten-lezer heeft nopens de bedrijvigheid op of de werkzaamheden van den Pruisischen landdag, volgens de verslagen in de *Allg. Pr. Ztg.*, statistieke tabellen vervaardigd, waaraan wij het volgende ontleenen: In de vereenigde curiën en in de curie der drie standen, dat is, de 13 zittingen der eersten van 12 april tot 22 juni en de 38 zittingen der laatsten, van 20 april tot 25 juni te zamen genomen, is in het geheel 6849 malen gesproken geworden. Deze som verdeelt zich over 145 sprekers uit den vorstenstand, 2058 uit den ridderstand, 1570 uit den stand der steden en 183 uit den boerenstand, 1826 woordvoeringen (*Aussprachen*) der beide marschalken, 457 redevoeringen der onderscheidene regerings-organen en 610 »stemmen» (*Stimmen*.) De marschalk der vereenigde curiën heeft 438 malen, de marschalk der drie-standen-curie 1388 malen gesproken; in de drie-standen-curie hebben de landdags-commissaris en de overige vertegenwoordigers der regering 384 malen, in de vereenigde curie 73 malen, het woord gevoerd. Niet met name genoemde of ingeschrevene redenaars (»stemmen») telde men, in de opgegevene zittingen, in de vereenigde curiën 115, in de curie der drie standen 495; waarbij wij, intusschen, opmerken, dat de bovengemelde statisticus ook de geringste uitdrukking als eene »stem» bij dit getal opgenomen en bij »onderscheidene of meerdere stemmen» altijd twee dergelieve medegemeld heeft. In de vereenigde curiën hebben, behalve de opgegevene 145 woordvoeringen en respectieve redevoeringen, van leden uit den vorstenstand 367 malen leden des ridderstands, 233 malen vertegenwoordigers der steden en 36 malen vertegenwoordigers van het platteland gesproken.

Het gezamenlijk bedrag der woordvoeringen in de vereenigde curiën belooft alzoo, met inbegrip der sprekende »stemmen» 1407. — De tabel doet zien, dat in de drie-standen-curie de ridderstand 1691 malen, de burgerstand 1337 malen, de stand der landgemeenten 147 malen en de gezamenlijke standen alzoo 3175 malen het woord hebben gevoerd. Naar de verschillende provinciën komen van dit getal op de provincie Pruisen 586, op Brandenburg 563, Pommern 216, Silezië 417, Posen 133, Saksen 276, Westfalen 281, de Rijnprovincie 488 sprekers of liever afzonderlijke redevoeringen. Hoofdsprekers uit de laatste provincie waren *Hansmann* uit Aken, die 181 malen, *von Beckerath* uit Crefeld, die 43 malen, *Mevisen* uit Dülken, die 52 malen, *von der Heydt* uit Elberfeld, die 94 malen en *Camphausen* uit Keulen, die 29 malen gesproken heeft. Van de 281 akten van werkzaamheid (*Acten von Thätigkeit*), welke voor het aandeel van Westfalen opgeteekend zijn, komen er voor rekening van den afgevaardigde der ridderschap, vrijheer *von Vincke* uit Hagen, alleen 160; onder de afgevaardigden uit Pruisen is de heer *von Auerswald* het meest opgetreden, namelijk, 128 malen en even dikwijls heeft de graaf *von Schwerin*, lid van de Pommersche ridderschap, gesproken. Onder de verschillende onderwerpen des landdags heeft het wets-ontwerp over de uitsluiting van personen van den landdag en dat tot wijziging van het reglement van orde de meeste sprekers gehad. Het grootste getal actieve redenaars leverde de zitting van 5 mei over het eerste dezer beide ontwerpen; in de

zelve hebben de ridderstand 85-, de burgerstand 67-, de stand der landgemeenten 1-, de maarschalk 79- en de regering 21 malen het woord gevoerd. Onze tabellarius heeft in de handelingen der curie van de drie standen 200 »*Bravo's!*», 70 »*Gelach's!*» en »*Vrolijkheden!*» en 125 »*Gemor's!*» in de meest verschillende schakeeringen, — *nuances*, — gevonden.

— Eene zeer lastige plaag bezoekt, dezen zomer, de Dessauërs, bestaande in eene ongelooflijke menigte der zoogenaamde processie-rupsen, wier haren, wanneer zij ingeademd worden of zich in de teedere deelen der huid vastzetten, gevaarlijke, zelfs doodelijke, ontstekingen te weeg brengen. Deze lastige bezoekers hebben vooral bij het schoone geslacht hun hof gemaakt en dit met zeer bedenkelijke gevolgen en, ten einde daarvan zooveel mogelijk te worden verschoond, is het eene noodzakelijke *mode* geworden, dat de geheele *sexe*, van af het jongste meisje tot de oudste matrone toe, *broeken* (*»Beinkleider»*) draagt; zoodat die Dessauër *sexe* feitelijk den broek aanheeft.

— De wetten in de Oost Rijn-provinciën bepalen, naar men weet, bij diefstal, behalve gevangenisstraf, ook nog lichaams-kastijding. In eene zitting der criminele regibank te Berlijn, d. d. 19 dezer, is aan een' dief, wiens schuld overtuigend en wettig bewezen was, deze kastijding uit zouderlingen, of althans buitengewonen, hoofde vrij gescholden geworden. Hij had, namelijk, een hoefijzer en een varkens-oor gestolen, was op heeterdaad betrapt en door het gepeupel op eene barbaarsche wijze gepriegeld geworden. De regibank verklaarde dien ten gevolge, dat het, nadat de dief eene zoo afdoende correctie uit handen des publieks had genoten, niet gepast scheen, hem ambshalve een *iteretur* voor te schrijven en toe te dienen, zoodat hij, op den koop, of het pak ransel, toe, nog slechts eene maand gevangenis kreeg.

SAKSEN.

Leipzig, 25 juli. Eindelijk beginnen ook bij ons de graanprijzen te vallen en de bevolking in steden en dorpen begint te herleven. De rogge-oogst is aangevangen en overal zoo rijk, dat men denzelven teregt een' dubbelen oogst mag noemen. De korrel is tot volkomene ontwikkeling gekomen, is vol en meelig en daarbij van zeer groot gewigt. Men neemt aan, dat het Dresdener schepel goede rogge 165 tot 168 ponden moet wegen; het tegenwoordige koren, echter, weegt ongeveer 200 ponden. Sedert eergisteren zijn de prijzen der rogge van 8 Thlr. 20 en 25 Ngr. op 5 Thlr. 15 en 10 Ngr. gevallen.

ENGLAND.

Londen 24 juli. Gisteren heeft de sluiting van het Parlement door H. M. de koningin in persoon plaats gehad. De belangstelling in die plegtigheid werd verhoogd door het uaderen van het tijdstip der algemeene verkiezingen en door de zamenkomst der drie standen des rijks, voor het eerst, in de prachtige zaal van het nieuwe paleis van Westminster, een paleis, bestemd, zoo als een onzer bladen zegt, om het schouwspel van hunne vereenigde en welzamenstemmende werking gedurende eeuwen aan te bieden.

Een luisterrijk gezicht leverde die zaal op, toen zij door zoo velen, in prachtige dos, bezet was en toen de voorzitter van de gemeenten, door vele ledeuden begeleid, aan de balie verscheen, om H. M. te begroeten. Hij hield eene korte, maar krachtige rede, waarin hij de werkzaamheden van de afgelopen zitting naging, en verklaarde, dat niets gespaard was, wat in menschelijke magt ligt, om de rampen te lenigen, die door mislukte oogsten waren ontstaan. Hij gewaagde ten slotte van de pogingen, die H. M. en op H. D. voorbeeld, geringeren en aanzienlijken gedaan hadden, om in den nood te helpen voorzien, welke eene bezoeking was van God, groot van omvang vooral in Ierland, en gedragen met eene geestkracht en eene onderwerping, eener moedige en trouwe bevolking allezins waardig.

Hierna heeft H. M. de koningin de volgende rede gehouden:

»*Mylords en Heeren!*

»Het strekt mij tot bijzondere voldoening, dat ik in staat ben, u thans van de vervulling der pligten van eene arbeid- en zorgvolle zitting te ontslaan. Ik kan echter geen afscheid van u nemen, zonder u mijne erkentelijkheid te betuigen voor de nauwgezetheid en den ijver, waarmede gij'slands belangen overwogen hebt.

»Uwe aandacht is inzonderheid gericht geweest op de maatregelen van dadelijken bijstand, die door eenen omvattenden en voorbeeldeloozen ramp noodzakelijk was geworden.

»Ik heb volgaarne mijne goedkeuring gehecht aan de wetten, waardoor de aanvoer van granen toegelaten en het gebruik van suiker in brouwerijen en stokerijen bevorderd is, ten einde de hoeveelheid van voedingsmiddelen voor den mensch te vermeerderen en het handelsverkeer aan te wakkeren.

»Het verheugt mij, dat gij in geen geval nieuwe beperkingen voorgesteld hebt, of ten aanzien van den vrijen buiten- en binnenlandschen handel zijt tuschenbeiden getreden, met oogmerk om aldus in den nood te voorzien. Ik houd mij overtuigd, dat zoodanige maatregelen ondoelreffend zijn, in sommige gevallen de rampen verergeren, welke zij zouden moeten lenigen.

»Hartgrondig keur ik de ruime en vrijgevege bijdrage goed, welke gij bewilligd hebt, om het lijden

van mijne Iersche onderdanen te verzachten. Evenzeer heb ik gereedelijk mijne toestemming gegeven voor de duurzame opbeuring van de behoeftigen in Ierland. Ook heb ik de verschillende verordeningen bekrachtigd, strekkende tot bevordering van den landbouw en tot ontwikkeling van de nijverheid van dat gedeelte van het vereenigd koninkrijk. Mijne aandacht zal gevestigd blijven op al zulke verdere maatregelen, als tot bereiking van die heilzame oogmerken kunnen leiden.

»Mijne betrekkingen met de vreemde mogendheden boezemen mij voortdurend vertrouwen in op het behoud des vredes.

»Het heeft mij tot groote voldoening verstrekt, te zien, dat de maatregelen, welke ik, in overeenstemming met den koning der Franschen, de koningin van Spanje, en de koningin van Portugal genomen heb, ter bevrediging van laatstgenoemd rijk, met eenen goeden uitslag bekrond en dat de burgerkrijg, die gedurende verscheidene maanden dat land geteisterd heeft, ten laatste zonder bloedvergieten tot een einde is gebracht.

»Ik vlei mij met de hoop, dat, indien in de toekomst nieuwe geschillen tusschen de staatkundige partijen daar te lande mogten oprijzen, zij zullen kunnen geregeld worden zonder tot de wapenen de toevlucht te nemen.

»*Heeren van het Huis der Gemeenten!*

»Ik dank u voor de bereidvaardigheid, waarmede gij mij de noodige gelden voor 'slands dienst hebt toegestaan; zij zullen met zorg daarvoor en met in het oog-houding van spaarzaamheid worden gebruikt.

»Het strekt mij tot genoegen, u te kunnen kenbaar maken, dat, ondanks den hoogen prijs der levensmiddelen, de inkomsten, tot dus ver, meer hebben opgebracht, dan ik mij mogt vleijen. Het toenemend vertier van voorwerpen van algemeen gebruik heeft daartoe vooral bijgedragen.

»Vooral de inkomsten, uit suiker voortvloeyende, zijn grootelijks vermeerderd, ten gevolge van de afschaffing van de beperkende regten op vreemden suiker.

»De onderscheidene sommen, welke gij ten behoeve van het onderwijs in het vereenigde koninkrijk hebt bewilligd, zullen, naar ik vertrouw, tot de godsdienstige en zedelijke verbetering des volks bijdragen.

»*Mylords en Heeren!*

»Ik acht het voegzaam, u te verwittigen, dat het mijne bedoeling is, het tegenwoordig Parlement onmiddellijk te ontbinden.

»Ik steun met vertrouwen op de opregte verkleefdheid aan den troon en de gehechtheid aan de vrije instellingen dezes lands, welke de groote menigte mijns volks bezielen. Ik voeg mijne bij hunne gebeden tot den Almachtigen God, dat de duerte, waardoor wij zijn getroffen geworden, door den zegen der Voorzienigheid moge veranderd worden in goedkoopheid en overvloed.

H. M. heeft deze aanspraak met eene zeer heldere, ongemeen welluidende stem uitgesproken, zonder eenige gemaaktheid en zoo duidelijk, dat elk woord in de nieuwe zaal werd gehoord, waartoe ook zeker de diepe stilte, welke er heerschte, het hare bijdroeg.

FRANKRIJK.

Parijs, 24 juli. Dezer dagen heeft men veel gesproken van ministeriële veranderingen. Ook heden maakten zij het onderwerp der gesprekken in de Kamer uit, en de best onderrigte afgevaardigde verzekerden, dat de heeren *Duchatel* en *Guizot* de vervanging besloten hadden van de heeren *Treyel*, *Cunin-Gridaine* en *Jayr*, en dat de heer *de Salvandy* zijn ontslag vroeg. De heer *Gridaine* zou vervangen worden door den heer *Vitet*; de heer *Jayr* door den heer *Muret de Bord* en de heer *de Salvandy* door den heer *Liadières*. Wat het ministerie van oorlog betreft, aarzelde men het aan den marschalk *Bugeaud* op te dragen, omdat men voor zijne weigering beducht was. Het is intusschen zeker, dat de marschalk *Soult* zijn ontslag heeft ingezonden aan den president van den raad en dat de heer *Guizot* diens plaats vervangen zal. Men spreekt van het gezantschap van Napels voor den heer *de Salvandy*, en van de algemeene directie der indirecte belastingen van den heer *Jayr*, ter vervanging van den heer *Boursy*, die, wegens zijn' hooggevoerden ouderdom, zijn pensioen heeft erlangd.

— De heer *Muret de Bord*, lid van de Kamer der Afgevaardigden, is gisteren in een particulier gehoor bij den koning op het kasteel van Neuilly toegelaten geworden.

— Men zegt, dat de heer *Pellapra*, toen hem in zijne gevangenis zijn vonnis werd voorgelezen, zeer veel ontroering aan den dag legde bij het vernemen zijner eerloosverklaring. De heer *Pellapra* heeft reeds zijne boete en zijn aandeel in de kosten van het proces betaald, zoodat hij dadelijk in vrijheid is gesteld. Men zegt, dat hij zich naar Zwitserland zal begeven, waar hij hoopt, het burgerregt te zullen verkrijgen, dat hij in Frankrijk verloren heeft.

— Een brief uit Rome van den 18den meldt het volgende:

Een zonderling gerucht heeft hier grooten schrik verwekt. Er zou, namelijk, eene zamenzwering ontdekt zijn, aan wier hoofd een der minst bij het volk geziene kardinalen (ongetwijfeld wordt hier *Lambruschini* bedoeld) stond. Men weet nog niet, welke de bedoelingen der zaamgezwoorenen zijn, maar op

dit oogenblik worden vele personen in lechenis genomen en vele mannen van rang zullen heden naar het kasteel van St. Angelo overgebracht worden.

Zondag jl. hebben de kiezers te Macon een groot feestmaal gegeven, ter eere van den gedepu- teerde uit die stad, den heer de Lamartine, welke bij die gelegenheid door velen in zeer hartstogtelijke bewoordingen is toegesproken over hetgeen hij en als gedepu- teerde heeft verricht, en als dichter en als letterkundige heeft toegebracht tot de verlichting van het algemeen. Hij zelf heeft voorts met niet minder vuur het woord gevoerd. Hoofdzakelijk heeft de heer de Lamartine gewezen op de groote voordeelen, welke de drukkunst aan het mensdom heeft be- wezen. Hij heeft den uitvinder dier kunst den scep- per (*mécancien*) van eene nieuwe wereld genoemd; hij heeft die kunst voorgesteld als de magt, die de weegschaal in handen houdt, welke aan de eene zij- de bevat de vooroordeelen van het algemeen, het goddelijke regt der koningen, de onderscheiding tus- schen de casten, de vereeniging tusschen het pries- terdom en het uitvoerende bewind, de censuur der denkbeelden, het stilzwingen der regtbanken, en de stelselmatige zucht om de groote menigte onkundig van hare wezenlijke belangen te laten; — en in de an- dere schaal het licht; het licht, hetwelk van de Fransche revolutie is afgestraald, die, wel is waar, als een vulkaan heeft gewerkt, maar als een vulkaan vol waarheid.

De heer de Lamartine is met nitbundige geestdrift toegejuicht.

Heden werd, bij geruchte, verzekerd, dat de heer de Lamartine, ter zake van de gehoudene redevoering, zou worden vervolgd.

— Uit Madrid wordt, onder dagteekening van den 19den juli, medegedeeld, dat de hoop op het be- werken eener toenadering tusschen de koningin *Isabella* en haren gemaal dagelijks verminderde. De koningin was naar het lustslot la Granja vertrokken, en de koning had het voornemen aan den dag gelegd, om, gedurende de afwezigheid van de koningin, zijne vertrekken in het paleis te Madrid te gaan bewonen. Reeds had hij aanstellen gemaakt, om zich derwaarts te begeven; er was eene eerewachter uit de hellebardiers geplaatst. — toen hem onverwacht werd medegedeeld, dat de koningin bepaalde bevelen had gegeven, om het paleis te slooten, en dat zij niet verkoos, dat de koning hetzelfde zou bewonen.

Parijs, 25 juli. Reeds hebben vele afgevaardig- den Parijs verlaten; de zitting is gesloten, maar niet zoo de strijd des schandaals, waartoe de heer *Girardin* het sein aan de oppositie gegeven heeft. Men spreekt thans, met veel bepaaldheid, van een geding, door den heer de Talabot tegen den *Courrier Français* op touw gezet en van de netelige openba- ringen, welke daaruit moeten voortvloeijen, niet enkel netelig voor den heer de Talabot, maar ook vooral voor de geheele administratie van Oorlog. Eene mijn concessie in Algerie is de aanleiding tot dit nieuwe incident. Reeds heeft er, den 23sten deser, een ander geding voor het koninklijk hof van Parijs gediend, in hetwelk eveneens sprake was van knoei- jerijen, waartoe eene andere mijn-concessie in Alge- rie aanleiding had gegeven; alles komt hierop neer: is het het ministerie, dan wel, de geheele maatschappij, die verantwoordelijk voor dergelijke ma- noeuvres is?

BELGIE.

Brussel, 25 juli. De *Observateur* deelt het ge- recht mede, hetgeen echter door andere bladen wordt tegengesproken, dat de heer *Rogier* de volgende combi- natie aan den koning heeft aangeboden, als *Rogier*, binnenlandsche zaken, *Feydt*, financiën, *D'Hoff- schmidt*, openbare werken, *H. de Brouckère*, buiten- landsche zaken, *Chazal*, oorlog, *Leclercq*, justitie.

Binnenlandsche berichten.

Amsterdam, 26 juli. Men meldt ons uit Batavia, dat de werken van den heer *L. van Vliet* aldaar niet gepermitteerd, maar, als *contrebande* geweerd worden. Eene kist, genoemde werken inhoudende, zonde aan den grooten boom of het tolkantoor door den contróleur in beslag zijn genomen. Ook heeft de boekverkooper, welke genoemde werken vroeger had geanoncoerd, thans in de *Javasche Courant* bekend gemaakt, dat ze thans volstrekt niet bij hem verkrijgbaar zijn.

(de Tijd.)
's Gravenhage, 25 juli. Volgens het voorloopig verslag van de commissie van rapporteurs, nopens de ingediende ontwerpen van wet, ten aanzien van de uitoefening van het stem- en kiesregt, heeft men zich in de afdelingen der Tweede Kamer, bij de overweging der algemeene strekking dezer ontwerpen, twee hoofdvragen ter beantwoording gesteld, te weten: 1o. of zij kunnen geacht worden met de bepa- lingen der thans bestaande grondwet overeen te kom- men, en 2o. of die voorstellen al de verbeteringen bevatten, welke men, bij het daarstellen van arti- kel 6 der grondwet, in het jaar 1840, op het oog had; — en dat beide deze vragen door eene groote meerderheid ontkennend zijn beantwoord.

Na het vermelden der te dien aanzien ter sprake gebragte bedenkingen, luidt het verslag aldus:

»Maar indien de groote meerderheid der leden al- zoo, en uit hoofde van grondwettige bezwaren, en op grond van den geheel onvoldoenden inhoud der thans in overweging zijnde wets-ontwerpen, zich daar- tegen verklaren moest, was zij daarenboven door die

voordragt versterkt in haar gevoelen, dat er in de bestaande grondwet zelve onoverkomelijke beletselen gelegen zijn, om tot eene werkelijk doeltreffende, wettelijke regeling van het stem- en kiesregt, met hetgeen daarmede in verband staat, te geraken. Het is thans de vijfde maal, dat eene proeve daaromtrent genomen wordt, en elke dier proefnemingen heeft duidelijker aan het licht gebracht, dat hier onder de bestaande omstandigheden geene andere keuze over- blijft, dan of wetten aan te nemen, die noodzakelijke en door de behoeften van onzen tijd gevorderde ver- beteringen inhouden, maar, als ten eenemale met de grondwet in strijd, onmogelijk zijn, of wel, door zich streng aan den letter en den geest der grondwet te houden, eene regeling tot stand te brengen, wel- ke, daar zij bijna alles, wat hier van gewigt moet worden geacht, aan de reglementen overlaat, dien naam niet verdient, en welken voortbrengt, die niets zijn dan een dor en onzamenhangend geraamte. Dien ten gevolge is dan ook de groote meerderheid der leden tot eene soortgelijke slotsom moeten komen, als in het voorloopig verslag, over de laatste gelijk- soortige wets-ontwerpen, van den 15den december 1845, werd uitgedrukt, dat men, namelijk, bij het voortdurend onveranderd bestaan der tegenwoordige grondwet, wel moet wanhopen, om immer tot de re- geling, bij artikel 6 dier grondwet bedoeld, te gera- ken, en dat dus de herhaalde overweging dezer aan- gelegenheid op nieuw de overtuiging bevestigd heeft, dat er alleszins noodzakelijkheid tot herziening der grondwet bestaat.

Het verslag vermeldt verder, dat, naar aanleiding dezer gevoelens, vele leden niet dan schoorvoetende zijn overgegaan tot het onderzoek der ingediende ont- werpen en sommigen zich geheel daaraan hebben ont- trokken.

Na kennis te hebben genomen van de medegedeelde bedenkingen en aanmerkingen, heeft de regering, ten einde aan dezelve te gemoet te komen, onder- scheidene wijzigingen in de voordragten gemaakt, en is zij daarbij uitgegaan van het beginsel, dat het hier niet geldt eene verandering of wijziging der bestaande grondwet, maar de uitvoering en de na- leving derzelve.

's Gravenhage, 26 juli. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden heeft de commissie van rapporteurs haar algemeen verslag uitgebracht over het ontwerp van wet tot afschaffing van den accijns op het gemaal, voor zooveel de rog- ge aangaat, en deszelfs vervanging door andere mid- delen. — Wordt besloten de beraadslagingen over dat ontwerp te bepalen op aanstaanden woensdag.

De heer *Faber van Riemsdijk* dringt thans aan op de vaststelling van de beraadslagingen over de ontwerpen, uitmakende de staatsbegrooting voor 1848 en 1849, onmiddellijk na afloop van die over be- doelde voordragt nopens de rogge.

De heer *Duymaer van Twist* merkt aan, dat het in de vorige zitting niet alleen het verlangen is geweest, dat de beraadslagingen over de voordragt, betrekke- lijk den accijns op de rogge, die over de staatsbe- grooting zouden voorafgaan, maar dat het zoowel zijn verlangen, als dat van andere leden, was, dat die over de ontwerpen nopens het stem- en kies- regt de discussiën over de staatsbegrooting evenzeer zouden voorafgaan.

De heer *van Goltstein* ondersteunt dat gevoelen. De heer *Luyben* verklaart zich voor de vaststelling der beraadslagingen over de begrooting na afloop van die over de rogge.

De heer *Faber van Riemsdijk* dringt nog nader zijn gevoelen aan.

De *van Heemstra* ondersteunt het gevoelen tot vast- stelling der discussiën over de begrooting.

De heer *Luzac* gelooft, dat de vergadering zeer verkeerd zou handelen door de beraadslagingen over het stem- en kiesregt niet te doen plaats hebben voor die over de begrooting.

De heer *de Man* vraagt, of het de bedoeling is, de beraadslagingen over de begrooting dadelijk zul- len aanvangen na afloop van die over de rogge-wet?

De heer *Faber van Riemsdijk* zegt, dat zijn voor- stel in een redelijken en gezonden zin moet worden opgevat, en dat hij meent, dat, na afloop van de beraadslagingen over de voordragt tot afschaffing van den rogge-accijns, de discussiën over de begrooting, dadelijk, bij voorbeeld, den volgenden dag, zullen aanvangen.

Bij hoofdelijke omvraag, wordt het voorstel van den heer *Faber van Riemsdijk* aangenomen met eene meerderheid van 27 tegen 23 stemmen en derhalve bepaald, dat de beraadslagingen over de begrooting van 1848 en 1849 zullen aanvangen na afloop van die over de voordragt wegens de rogge.

Voor hebben gestemd de heeren: *van Sasse van Isselt, Beerenbroek, Star Busman, Borski, Ne- derburgh, Menso, Hooft, de Weichs de Wenne, Faber van Riemsdijk, Telting, van Nagell, van Heemstra, de Backer, Timmers Verhoeven, Knip- horst, Uytwerf-Sterling, Enschedé, Modderman, Gouverneur, Scheers van Harencarspel, Lycklama à Nyholt, Luyben, Egter, Byleveld, Hiddema- Jongsma, Corneli* en de voorzitter.

Tegen hebben gestemd de heeren: *Anemaet, van Goltstein, Hoffman, van Beeck Vollenhoven, Ver- wey-Méjan, Schooneveld, van Haersolte, Boreel van Hogelanden, Gevers, de Man, Luzac, Kien, van Heloma, van Rijckevorsel, van Leeuwen, Duymaer van Twist, van Panhuys, Storm, Cost*

Jordens, de Kempenaer, van Dam van Isselt, van Rosenthal en de Monchy.

De beraadslaging worden geopend over het voor- stel van den heer *Hoffman*, strekkende tot aanbieding van een adres aan den koning, waarbij in eer- biedige bewoordingen zou worden kenbaar gemaakt, dat, bij het jongste met België gesloten verdrag, van de bepalingen der grondwet zou zijn afgeweken.

Tot de stemming overgegaan zijnde, is het voor- stel verworpen niet eene meerderheid van 43 tegen 10 stemmen.

Voor hebben gestemd de heeren *Storm, de Kem- penaer, van Dam van Isselt, van Rosenthal, Ane- maet, van Goltstein, Hoffman, Schooneveld, Luzac* en *Kniphorst*.

Tegen hebben gestemd de heeren *Gouverneur, Scheers van Harencarspel, Corver Hooft, van Aker- laken, Nap, van Naamen, Corst-Jordens, Lyc- klama à Nyholt, Luyben, Egter, Bijleveld, Hid- dema Jongsma, Corneli, van Sasse van Isselt, Beerenbroek, Star Busman, Borski, Nederburgh, Menso, Hooft, de Weichs de Wenne, Faber van Riemsdijk, van Beeck Vollenhoven, Verwey-Méjan, van Haersolte, Boreel, Telting, Gevers, de Man, van Nagell, van Heemstra, de Backer, Timmers Verhoeven, Kien, van Heloma, van Ryckevorsel, van Leeuwen, Duymaer van Twist, van Panhuys, Uytwerf Sterling, Enschedé, Modderman en Bruce.*

Daarna wordt de vergadering gescheiden.

(Tijd- en plaats- gebrek hebben ons belet, de over het voorstel des heeren *Hoffman* gehoudene beraad- slagingen heden mede te deelen, zoodat wij ons heb- ben moeten bepalen tot opgave van den uitslag der discussiën en der stemming; morgen hopen wij den hoofd-inhoud der gehoudene deliberatiën te kunnen doen volgen.)

Arnhem, 28 juli. Op de weekmarkt hier, van gisteren, heeft, om het nu eens *Provinciaal-Gouver- nementeel* uit te drukken, eene kleine »beweging» plaats gehad, waarvan de oorzaak dese was: Eene Pruisische vrouw trachtte, vóór den bepaalden tijd der opening van de markt, 10 ure, aankoopeu van aard- appelen te doen; het volk zag dit met geene goede- oogen aan, begon te mompelen en mompelde voort, totdat de politie het geraden achtte, opgemelde Pruis- sische vrouw in »verzekerde bewaring» te brengen.

Ingezonden stukken.

De onlusten in Vriesland en Gro- ningen. — Het pauperismus.

Il y a des misères sur la terre, qui saisissent le coeur.
La Bourse.

Door alle dagbladen in ons vaderland is bekend gemaakt, dat in Vriesland en Groningen onlusten hebben plaats gehad onder het gemeen. — ont- staan door de duurte der levensmiddelen en uitvoer van waren in Harlingen, en van daar naar onder- scheidene plaatsen, als een loopend vuur, overgesla- gen. Door de bajonetten, hier en daar door kruid en lood, is de menigte tot rust gedwongen, en overal verheffen zich stemmen over den gelukkigen uitslag, na het vooruitzicht, dat zich eerst had geopend. Wij weten het, orde en rust zijn teruggekeerd; het geregt houdt thans onophoudelijk zittingen, om de schuldi- gen te vervolgen en later te straffen. — Overal, echter, verheffen zich stemmen tegen het gemeen; het wordt beschuldigd van de swartste ondankbaarheid, het is een canaille — een vee van den duivel, on- waardig het te onderhouden, waardig dood te hon- geren; zoo zeggen honderden, misschien duizen- den. — Nergens spreekt eene stem ten gunste van het volk, dat de handen baldadig aan het goed van anderen sloeg: — nergens schijnen de meervormigen een dieperen blik te hebben geworpen in de arme volksklasse; nergens is eene stem, die de ellende beklagt, de paria's medelijdend aanziet, hoewel het allen natuurgenoeten zijn, tot gelijk doel ge- schapen en er geschreven staat: »Hebt elkanderen lief.» — Nergens, zeiden wij, — er zijn evenwel uit- zonderingen op. Wij weten van goederhand, dat som- migen, die zelve vele armen in hunne dienst hebben, hunne stem hebben verheven, en met klem en vuur de schamele menigte hebben verdedigd, en diepere gedachten hebben ontwikkeld, dan bij de meesten bestonden.

Wij zijn de grootste voorstanders van orde in de maatschappij: de wetten moeten gehandhaafd worden en het *Sein und Dein* erkend: — zonder dezen is alle rust, orde en vrede vervlogen. Wij zijn de laatsten, die onze goedkeuring zouden verleenen aan woest geweld, verstoring van orde, aanranding van des anderen eigendom, en hoeseer wij alle goede gevol- gen erkennen, die uit onwettelingen en omkeering van zaken voortspruiten, welke slechts, even als bij het onweder in de natuur, zuiveringen van de maatschappelijke kwalen zijn, — zoo zijn wij, echter, tegen deze geweldige schokken, en zoeken liever de bestaan- de hinderpalen uit den weg te ruimen; den knoop op te lossen, in plaats van dezelve door te hakken. Maar evenzeer zijn wij, als menschen en als burgers van den staat, de ergete vijanden en de grootste tegen- standers van alle onderdrukking der armen, kron- king hunner regten, vernedering van hunnen stand, en minachting of verachting van hunne behoeften, of verwaarloozing hunner regten als menschen en bur-

gers. — De armen hebben niet goed gehandeld, hunne handen aan het werk te slaan en anderen te berooven, zij hebben kwalijk gehandeld jegens de maatschappij, die zij in wanorde bragten. Zij deden verkeerd hunne opzigers en weldoeners te beleedigen en misschien te berooven, maar het is ook evenzeker waar, dat »de massa niet redeneert, maar slechts gevoelt.» (1)

Ziedaar de arme ingezetenen in Harlingen, nog behoefte lijdende bij de vele goede gaven, die het bestuur en de liefdadigheid der meergegoeden hun verstrekken. — Zij zien dagelijks uit de haven vertrekken overvloed van spijs en voorraad, die, aan hen verstrekt of koopbaar voor geringen prijs, de nooddrift zoude verminderen. Zij beredeneren niet, dat die toenemende handel eene bron van welvaart voor Harlingen, Vriesland en misschien voor geheel Nederland is; zij zien de waren uitgevoerd, en weten, dat zij hunne hongerige magen met dien overvloed konden vullen. Die uitvoer wordt toegelaten, niets wordt belet, stilte en orde heerscht te Harlingen. — Den geheelen winter hebben de armen gebrek gehad aan den gewonen, hun steeds smakelijken kost, — aardappelen. — Aardappelen, dat zoo gewenschte voedsel, dat in den gewonen tijd, des middags, het maal uitmaakt, en, wegens de gewone goedkoopte, het best voor den arme verkrijgbaar is. — Die spijs hebben zij zoo lang ontbeerd, de mond waterlandt reeds naar het nieuwe gewas, — de berigten zijn goed, de ziekte is nog niet weder ontdekt; er is overvloed te wachten. — Eindelijk zijn de aardappelen rijp, men telt de dagen, en verbeidt het nur, hetwelk het langverwachte voedsel zal aanbrengeu; zij komen, maar Engelschen, vreemdelingen, die reeds zooveel voor hunne oogen uitvoeren en koopen, ontrooven hun de laatste hoop; de aardappelen verdwijnen, en waar ze ook mogen zijn, hetzij ze al of niet uitgevoerd of opgekocht zijn, de armen kunnen geene aardappelen krijgen, want zij zijn er niet. — Ziedaar het smachtend verlangen te leur gesteld, alle levensmiddelen daarbij hoog in prijs. — Wat is natuurlijker, dan dat die niet redenerende, maar gevoelende, en diep gevoelende, massa het gemoed moet lucht geven, en hoe kan zij dit anders, dan met woest geweld hen te beleedigen en te schaden, die zij als de oorzaken beschouwt? De woonhuizen van die personen worden bezocht; de orde houdt op: geweld, getier, roof en plundering ontvlammen uit den kokenden vulkaan. De menigte peinst niet over orde of krenking van eens anders regten, — de gemoederen moeten zich lucht geven; en hoe zal dat geschikter, dan op de vermeende bewerkers hunner ellende. — En ach! hoevele individu's zijn er niet, die bij eenige te-leur-stelling of onaangename ontmoeting, of zelfs bij onverklaarbare wreveligheid, in gevloek of scherpe berisping hun gemoed in den huiselijken kring willen lucht geven, de gelegenheid daartoe zoeken, en dan vaak de onschuldigen treffen! — Zoodanigen betreuren later misschien hunne handelingen, door zich-zelfen niet te hebben beheerscht; — en hoe zal men dan, vragen wij, van eene massa menschen, ondanks alle zedelijke verbetering toch woest en onberedeneerd, zoodra de eerste banden zijn verbroken, eischen, dat zij in koelheid en stil beklag hunnen honger en hunne behoeften verduren en beredeneren, dat hunne behoeften wel eens zullen minderen, dat de dagelijksche uitvoer tot heil zal verstreken? Neen, dwaasen zijn zij, die dit van onze medemenschen uit de lagere klasse eischen!

Men kan zeggen, dat in Vriesland geene autoriteit als zoodanig is aangerand of beleedigd. De burgemeester van Harlingen is niet aangerand, dewijl hij als zoodanig de oorzaak van de ellende was, maar omdat het gerucht reeds sedert lang zeide, dat hij, hetzij waar of onwaar, in den laatste tijd veel in dien handel had verdiend. De heer H. is niet als lid van van den stedelijken raad of als notaris bezocht door het gemeen, maar omdat hij bekend staat als een zeer vermogend man. In Leenwarden is geen burgemeester, noch wethouder, noch gouverneur, noch eenige andere autoriteit aangerand, zelfs hebben geene oploopen voor hunne huizen plaats gehad. — In Groningen hebben, evenwel, bij dezelve eenige zamenscholingen, of meer of mindere ongeregelde plaatsen gegrepen, maar daar is ook een graanhandelaar deertlyk geteisterd. — In alle plaatsen, echter, zijn de bakkers en grutters bezocht en beroofd geworden; maar zeer natuurlijk! De armen koopen tegen eenen hoogen prijs de levensmiddelen, en veel hooger dan in de gewone tijden, en dan de meervermogenden, dewijl zij voor de kleine hoeveelheid meer moeten besteden, dan hij, die eene grotere koopt. Reeds weken lang was de prijs van vele der noodzakelijkste levensmiddelen zeer opgeslagen, wellangzamerhand, maar die de uitgaven zeer bezwaarden, terwijl inkomsten en verdiensten, zoo niet minder, dan toch gelijk waren. Op wie zouden zij, de armen, hunnen lust bot vieren, nu eens de van van plundering was opgestoken? Buiten de handelaren, als de door hen beschouwde onmiddellijke oorzaken, waren het de bakkers en grutters, bij wie zij immers dagelijks, morrende, hoogere prijzen moesten betalen; die, volgens hunne meening, telkens grotere winsten hadden, dewijl zij meer ontvingen en die verder in de winkels voor de glazen, de zoo kostbare en zoo verlangde

waren hadden uitgesteld. — Toen, eindelijk, hun lust zich had bot gevierd bij grutters en broodbakkers, ging de menigte naar boekbakkers, kruideniers en zoo voorts, en de weggeworpene, vertrapte, uitgedeelde waren mogen ook ten bewijze strekken, dat de baldadigheid spoedig de ingeslovene hebzucht vergezelde. — Zoo niet het geweld gekerd was, zoude de plundering en de bandeloosheid zich hoe langer hoe meer hebben uitgebreid, en hoe kan dit anders? Ontvlamt niet de geestdrift, wakkert de begeerte niet aan, bij het welslagen van de aangewende pogingen door het gemeen, bij handelaars en winkeliers? Eischt men van eene bende volks, die niets te verliezen heeft, die zonder dwang of teugel is, dat zij, na de eerste goed gelukte aanslagen, zich rustig huiswaarts zal begeven? — Wil de individu afhouden en eindigen, indien hij den beker der genoogens ledigt? Of verlangt hij naar meer, om, eindelijk, niet meer in staat te zijn terug te keeren? Heeft de individu vaak de magt om terug te keeren van een verkeerd pad? Of holt hij liever maar voort, totdat hij aan geen terugkeer kan of wil denken? Hoe menigmaal ziet men den jongeling, ontslagen van het ouderlijk toezigt, en zich vrij gevoelende, aan de grootste losbandigheid zich overgeven, en voor altijd verloren, voordat hij zelf daarvan bewustheid heeft verkregen. — Zal dan de massa zich onthouden, eens van dwang ontslagen en aan losbandigheid overgegeven? Neen, het gevoel van vrijheid, dat toen reeds ieder besielde, moest zich ontboezemen; het aanranden van den eigendom van anderen, het zich wreken op de meergegoeden en op degenen, die zij als de oorzaak hunner ellende beschouwden, waren daartoe de middelen.

En dan die zwarte ondankbaarheid, die het gemeen ten laste wordt gelegd? Nietig is het, voorwaar, om dankbaarheid te vorderen! Wordt erkentelijkheid in den meergegoeden stand zoo ruimschoots betoond en ontvangen? Zoude de dankbaarheid in de betere volksklasse niet vaak meer een gevolg zijn van etiquette, van pligtplegingen, dan van opregte, zuivere, uit het hart voortvloeiende gevoelens? Levert de geschiedenis niet ontelbare gevallen, waar de aan een vorst of heer betoonde dankbaarheid en betuigde gevoelens van hoogachting, slechts niets meer dan formaliteiten of huichelarijen waren, die de snoodste ondankbaarheid, of de gruwelijkste plannen bedekten? — Kan men van eene massa eischen, dat zij, de onmiddellijke liefdadigen niet kennende, maar slechts de bestuurders, die toch het geld daartoe van anderen ontvangen, ziende, zulke gevoelens van dankbaarheid zal koesteren en aankweeken, dat zij zich-zelfe blijft beheerschen, geen lucht geeft aan hare geprangde borst, uit vrees van de liefdadigen die zij niet kent, te misdoen? Hij kent de menschen niet, die zoo iets van eene menigte uit de lagere volksklasse eischt! — Bovendien zijn er drie redenen, welke deze zoo gewilde dankbaarheid zeer inkorten.

In de eerste plaats betalen de armen een gedeelte der lasten, uit welke zij mede als zoodanig worden bedeeld. — De gemeente-belastingen op de noodzakelijkste levensmiddelen worden, onder anderen, door de armen evenzeer betaald als door de meergegoeden. Wat zeggen wij? de arme betaalt, naar evenredigheid, meer dan de rijke, want hetgeen de arme des zomers en des winters nodig heeft — brood en grutterswaren — wordt door den rijke in zoo velerlei opzichten, in den zomer vooral, vervangen door allerhande groenten en veldvruchten, waarvan geene of eene niet noemenswaardige, belasting wordt betaald. Deze gemeente-belastingen maken een gedeelte uit van de inkomsten der stad, terwijl ouder de uitgaven sommen voorkomen, om die, van wege het bestuur, tot hulp van de armoede aan te wenden.

In de tweede plaats is het niet alleen uit liefdadigheid, wat den arme wordt verstrekt, het is ook uit noodzakelijkheid. — Ofschoon niet gaarne te kort willende doen aan de menschlievende gevoelens van degenen, die op onderscheidene wijzen de armen ondersteunen en rijke giften doen, — zoo moeten wij toch zeggen, dat het onderhoud der armen eene noodzakelijkheid is, die dagelijks grooter wordt — Men moet wel willens de oogen sluiten, om niet te zien, dat het alles verteerende pauperismus dag aan dag veld wint, dat duizenden gebrek hebben aan de eerste levensbehoefsten, en dewijl toch voedsel even noodzakelijk is als de lucht, die wij inademen, zoo zal ook aan die behoeften moeten worden voldaan, om niet een' ganschen ommekeer van zaken pilt te lokken. Het gemeen heeft niets te verliezen dan het leven. Have en goed heeft het niet; het moet de reis van de wieg tot het graf in arbeid, en ook meest in algeheele armoede, afleggen, zonder vele verkwikkingen en slechts zorgende voor voedsel, kleeding en woning. Maar dit, en vooral het eerste, eischt het ook. Daarvoor zorgt het zelf reeds door arbeid en andere gepaste, dikwijls ook ongeoorloofde, middelen. Doch indien het den weg afgesneden ziet, om zich het noodzakelijkste te verschaffen, dan moet daarin, het moge kosten wat het wil, worden voorzien. De honger laat zich niet wegpraten. — In die behoeften wordt, echter, door de meergegoeden voorzien, door te zoeken het ontbrekende, zooveel mogelijk, aan te vullen. Wat zou de maatschappij zonder die hulp der goeden zijn? . . . . Derhalve is het eene noodzakelijkheid voor rust en orde, voor het welzijn der maatschappij, dat de arme ten minste de benodigde levensbehoefsten zich kan aan-

schaffen. Dit kan hij niet door zich-zelfen; hij moet dus geholpen worden (2).

In de derde plaats hebben alle menschen regt, positief regt, op gelijke behandeling, op deelname aan den overvloed en aanspraak op voldoening aan hunne behoeften. — Ieder, die door de Goddelijke Voorzienigheid in de rei der menschheid is geplaatst, moet de gaven genieten, voor zooveel, in ieder geval ten minste voor de dagelijksche behoeften, noodzakelijk is. Het is zelfs de grondslag van de burgermaatschappij. Vloek over hem, die, uit overtuiging, de woorden durfde te uiten: »Laat ze verhongeren, die armen!» De armoede, een gevolg van den maatschappelijken toestand, kan niet in zichzelf voorzien, zij moet geholpen worden! En bij het tegenwoordige organismus van de staten, worden al de levenskrachten zamengegroeid uit het geheel in enkele leden van het ligchaam, en de armoede wint veld, de middenstand verdwijnt, het pauperismus breidt zijne armen over het geheele weefsel henen, — en de armen zullen — hoe grooter hun getal wordt, hoe meer hunne behoeften toenemen, hoe beperkter hunne inkomsten en grooter hunne uitgaven worden, — hunne regten en aanspraken, door den nood gedrongen, en door hunne aanwinnende magt stoutmoediger geworden, doen gelden en wege de maatschappij, die de regten en aanspraken ontkent, in plaats van dezelve te erkennen, verwerpt, in plaats van ze aan te nemen; hoeveel de gegoede stand ook verrigt, de armoede wordt slechts gelenigd, niet geweerd; de kwaal is te diep ingeworteld, om door de liefdadigheid te worden uitgeroed. Waar toch is in de laatste jaren de armoede weggenomen, en de welvaart onder de schamele gemeente hersteld? Waar, daarentegen, is de armoede niet grootelijks toegenomen? Zijn niet misschien de vroegere en tegenwoordige onlusten, die op onderscheidene plaatsen in westelijk Europa hebben plaats gehad, de schermutselingen en voorgevechten van den grooten strijd, die het pauperismus zal voeren, indien niet aan de kwestie van den dag eene voldoende oplossing wordt gegeven? Men moge zeggen: de ziekte der aardappelen en de gedeeltelijke mislukking van de rogge, in de twee laatste jaren, zijn oorzaken geweest van de vermeerderde armoede en van de onlusten. Maar zal die vermeerderde armoede wel spoedig of ooit kunnen worden verminderd? Heeft men het in zijne magt gekregen, ziekten van de gewassen te voorkomen, of aanhoudende regens en onweders te bezweren? Is de cultuur grooter geworden? Zijn er meerdere bronnen van welvaart geopend, die in het vervolg de behoeften kunnen dekken van het vermeerderende menschelijk geslacht? Of vertrouwt men zoo zeer op de liefde van God, dat men geene handen aan het werk heeft te slaan, om zich voor de toekomst te verzekeren, door te gelooven, dat de zoogenaamde kastijding nu voorbij is, omdat de velden dit jaar eenen heerlijken oogst beloven? Of . . . betaamt het den mensch meer, zich zelf te redden en zelf de middelen, die onder zijn bereik slaan, aan te wenden, indien hij de zegeningen van den Allerhoogste wil ondervinden?

19 Juli 1847.

A—.

(2) De belasting, onder den naam van arm-gelden, die in vele plaatsen, vooral ten platten lande, worden geheven, leert, dat de liefdadigheid voor een moeten betalen heeft plaats gemaakt, dewijl zij op lange na niet toereikend was. Schrikbarend zijn die arm-gelden in de laatste twee jaren toegenomen.

Advertentiën.

Op den 24sten Juli 1847, overleed, op den Huize RUMLO, de heer *W. H. A. C. BARON VAN HEECKEREN VAN KELL*, Minister van Staat, Oud-Gouverneur van Gelderland; enz., enz.

EEN DUBBELE OLEANDER OP EEN' STAM, staande in vollen bloei en zijnde bijna 16 voeten hoog, wordt TE KOOP aangeboden en is te zien en te bevragen bij den Tuinman van den Heer *HUTSCHLER*, te Huissen.

† † † **MEN VERLANGT**, tegen 10. Augustus of September eerstkomende, eene **TWEDE MEID**, goed konnende Werken, Stoppen en Naaijen. — *Brieven franco*, onder de Letters A. G., bij den Boekhandelaar *G. VAN ELDIK THIEME*, te Arnhem.

Marktprizen.

Nijmegen, 26 juli 1847.

De schaarsheid van *Tarwe* steeds voortdurende, blijven de prijzen op dezelfde hoogte: van f 18 à f 21. — *Nieuwe Rogge* was heden nauwelijks toereikende voor de plaatselijke consumptie ter markt en ging van f 8.75 à f 9.25 viug af; *Gedroogde soorten* f 8.75 à f 9.50. — *Boekweit*, met afnemende vraag, van f 11 à f 12. — *Haver* ging van f 4 à f 6.25 goed af. — Er was vrij wat *Koolzaad* ter markt, waarvoor f 12.50 à f 12.75 werd besteed; er was p. m. 150 last ter markt, waarvan circa de helft zal zijn verkocht. Velen der houders bleven op f 10 vasthouden. Men roemde algemeen het ruime besot; de kwaliteit laat niets te wenschen over.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 27 Juli 1 El 8 Palm 4 Duim; gew. 4 D. gev. 0 D.

Te Arnhem, bij *C. A. THIEME*, Boekdrukker.

(1) Zie *Arnhemse Courant*, hoofdartikel: *Tekenen des Tijds*.